

УДК 37.014.53:378

СОЦІАЛЬНЕ ПАРТНЕРСТВО В СУЧАСНІЙ СИСТЕМІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

*Ус М.І., к.е.н., доцент
Харківський національний економічний університет
імені Семена Кузнеця*

В умовах надзвичайно складних, багатовекторних, динамічних змін в усіх сферах суспільного життя, за яких поглиблюються проблеми соціального та економічного розвитку як окремих галузей знань, так і в цілому країн, їх територіальних утворень, окремих суб'єктів функціонування, дедалі більшого значення набуває необхідність удосконалення механізмів управління соціальним розвитком окремих сфер шляхом посилення їх здатності врахування та взаємоузгодження інтересів усіх учасників управлінських процесів на національному, регіональному та місцевому рівні. При цьому розширення кола соціальних суб'єктів зумовлює потребу у пошуку нових та модернізації чи оптимізації існуючих форм партнерства та співробітництва між державою, бізнесом, інститутами громадянського суспільства, закладами освіти та окремими громадянами. Відтак, виникає проблема врахування специфіки наявних форм взаємодії суб'єктів соціальних дій, визначення їх місця та ролі з можливістю забезпечення більш ефективного розвитку.

Питання реформування вищої освіти на основі консолідації зусиль усіх зацікавлених сторін, зокрема, за рахунок формування соціального партнерства, висвітлювали у своїх роботах такі науковці як : А. Грішнова, Н. Діденко, І. Дубровський, А. Колот, Н. Лисиця, В. Колосова, Л. Щербак, О. Щербак та інших.

Метою дослідження є визначення сутності соціального партнерства в сфері вищої освіти та ідентифікація можливих партнерів закладів вищої освіти щодо формування ними соціального партнерства.

На сьогоднішній день заклади вищої освіти та інші навчальні

установи й наукові організації задіяні в сфері надання освітніх послуг шукаючи ефективні методи і технології подальшого власного розвитку, все частіше обирають нову для себе роль - ініціатора змін у місцевій громаді та суспільстві, поширюючи практику соціальної активності. Одним з таких проявів є формування соціального партнерства.

Пропонується розглядати соціальне партнерство як систему відносин різних соціальних суб'єктів, яка орієнтована на досягнення суспільних інтересів, враховуючи при цьому інтереси корпоративні та групові [1, С. 26–28.].

Під феноменом соціального партнерства розуміють як форму взаємодії різноманітних суб'єктів соціуму (державних інститутів, корпорацій, некомерційних організацій та установ, соціальних груп тощо), що дозволяє їм вільно висловлювати свої інтереси і знаходити цивілізовані способи їх реалізації [2].

Сучасні форми та види соціального партнерства – це принципова необхідність, бо очевидно, що успішно розвивається той навчальний заклад, який відкритий для співпраці, швидше реагує на суспільні зміни, шукає нові ресурси для просування вперед.

Розвиток соціального партнерства – передумова виходу закладу вищої освіти на якісно новий рівень культурних, соціальних, політичних взаємин із громадськими організаціями та органами державної влади і місцевого самоврядування, а також суттєвий чинник підвищення ефективності освітніх послуг у навчальному закладі.

Соціальне партнерство в сфері вищої освіти – це партнерські відносини, які ініціює система освіти як особлива сфера соціального життя, що робить внесок у становлення громадянського суспільства. Соціальне партнерство дозволяє змінювати, проектувати, апробувати та встановлювати нові суспільно значимі функції системи вищої освіти [3].

Основна мета закладу вищої освіти щодо організації ефективного співробітництва – це забезпечення відкритості закладу його

соціокультурному довкіллю; розвиток партнерської взаємодії з різними соціальними інституціями у навчанні, вихованні, науково-інноваційної діяльності та соціалізації студентів.

В межах дослідження автором пропонується модель побудови соціального партнерства закладу вищої освіти (ЗВО) (рис.1.), яка може включати наступні компоненти:

Рисунок 1 - Модель побудови соціального партнерства ЗВО

На основі запропонованої моделі побудови соціального партнерства можливо виділити широке коло можливих учасників і форм соціально-партнерських відносин, які відносяться до різних рівнів функціонування

суб'єктів взаємодії та поглиблення співпраці.

Серед основних груп (стейкхолдерів) потенційних партнерів в межах соціального партнерства виокремлюються наступні: студенти, адміністрація ЗВО, викладачі, структурні підрозділи ЗВО, абітурієнти та їх батьки, випускники, організації та установи в сфері освіти та науки, роботодавці, різні зацікавлені групи (банки, провайдери ринку послуг, які надаються ЗВО), органи державної влади, ЗМІ, громадські організації, міжнародні структури тощо.

Головне завдання соціального партнерства в сучасній системі вищої освіти України полягає не в нівелюванні відмінності інтересів стейкхолдерів, а, навпаки, в необхідності врахування їх відмінностей, в проведенні узгодженої політики, яка шляхом взаємних поступок партнерів сприяла б прийняттю взаємоприйнятних рішень в сфері освіти та забезпечувала б її розвиток та підвищення конкурентоспроможності випускників вітчизняних навчальних закладів на ринку праці.

Література

1. Колот А. Соціальне партнерство на зламі двох тисячоліть: стан, виклики, тенденції розвитку (на прикладі країн Європейського союзу) / А. Колот // Соціальна політика: проблеми, коментарі, відповіді. – 2009. – № 1 (23). – С. 26–28.
2. Lysytsya N. The key stages of the process of establishing partnership relations / N. Lysytsya, M. Us // Економіка розвитку. – 2015. – № 4 (76). – С. 52-58.
3. Діденко Н. Г. Модернізація управління системою освіти України в умовах суспільних змін / Н. Г. Діденко // Організаційно-правові аспекти публічного управління в Україні : матеріали III Всеукр. наук.-практ. інтернет-конф. (20 квіт. 2016 р.). – Полтава : ПолтНТУ, 2016. – С. 26–28.